

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2017
7. volební období

385.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 65. schůze
ze dne 4. května 2017

ke společnému sdělení Evropskému parlamentu a Radě – Základní prvky strategie EU pro Sýrii /kód dokumentu 7377/17, JOIN(2017) 11 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace náměstka ministra zahraničních věcí Ing. Ivo Šrámka, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Ondřeje Benešíka a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jan Zahradník v. r.
ověřovatel

Ondřej Benešík v. r.
zpravodaj a předseda

Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě - Základní prvky strategie EU pro Sýrii

JOIN(2017) 11 v konečném znění, kód Rady 7377/17, LIMITE¹

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
15. 3. 2017
- **Datum projednání ve VEZ:**
21. 3. 2017 (1. kolo)
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 24. dubna 2017, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 25. dubna 2017 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**
Společné sdělení představuje strategii EU pro Sýrii, jejímž účelem je v souladu s dohodnutým rámcem na úrovni OSN podpořit nalezení trvalého politického řešení, obnovu a stabilizaci. Komise a Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku tuto strategii představily před konferencí „Na podporu budoucnosti Sýrie a okolního regionu“, která se konala dne 5. dubna. V rámci konference se diskutovalo o podpoře politického procesu, podpoře usmíření a stabilizace a podpoře pro region. Tato strategie se tedy zabývá prvními dvěma tématy. EU pozastavila v roce 2011 dvoustrannou spolupráci se syrskou vládou. Poskytuje syrskému obyvatelstvu podporu v podobě humanitární pomoci a základních potřeb a podporu pro občanskou společnost. Pro účinné provádění strategie je zásadní koordinace všech aktérů v EU a jejich finančních nástrojů.
- **Obsah a dopad:**
Společné sdělení je zpracováno v těchto oddílech:
1. Situace v Sýrii

¹ Dokument byl již zveřejněn na internetových stránkách Rady.

V Sýrii proti sobě bojují různé regiony ovládané různými ozbrojenými skupinami, což vytváří prostředí pro činnost ISIL/Dá'iš. V únoru 2017 se uskutečnilo čtvrté kolo vnitrosyrských rozhovorů v Ženevě, kde byly určeny tři okruhy pro budoucí jednání (správa věcí veřejných, ústava a volby). Dále byl určen *ad hoc* okruh boje proti terorismu. Na místě se násilí systematicky stupňuje a dochází k hrubému porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. Syrský režim nejeví žádné známky pokusu o diskuzi a zaujímá represivní přístup: „podrobt se, nebo odejďte“.

Z humanitárního hlediska má dlouhotrvající konflikt rozsáhlý vliv zejména na civilní obyvatelstvo. Střední délka života se zkrátila o 20 let. Ekonomický a sociální rozvoj je na úrovni před 40 lety. Celkem 13,5 milionů lidí potřebuje naléhavě humanitární pomoc, z nich je šest milionů vnitřně vysídleno a přes pět milionů v obléhaných a nedostupných oblastech. Humanitární pomoc a její distribuce je politizována a pokračují úmyslné útoky na civilní infrastrukturu.

Stav pomoci EU k lednu 2017 se rovnal částce 9,4 miliardy EUR zmobilizovaných EU a jejími členskými státy od roku 2011. EU je tedy největším dárce. Uvnitř Sýrie byla poskytnuta částka ve výši 900 milionů EUR, z níž částka 600 milionů EUR byla směřována na poskytnutí humanitární pomoci. Výrazná podpora se také poskytuje sousedním zemím, které přijaly uprchlíky (Turecko, Jordánsko, Libanon). Na nehumanitární pomoc byla vynaložena částka 327 milionů EUR. Účelem financování EU v Sýrii je zachování lidského kapitálu, přístup obyvatelstva k základním službám, zlepšení kapacity místních civilních orgánů, podpora občanské společnosti a obránců lidských práv, zabezpečování dodávek potravin a podpora uprchlíků mimo jiné v oblasti vzdělávání.

2. Rizika a hrozby pro nejdůležitější zájmy EU v důsledku pokračování války

V důsledku pokračování války by v Sýrii mohlo dojít buď k rozdělení země podle různých náboženských skupin s podněcováním násilného extremismu a terorismu, nebo k nastolení vojenské kontroly ze strany režimu nad celým územím, což v obou případech povede k nestabilitě s důsledky jak pro region, tak celosvětově. Dopady by zahrnovaly další ztráty na životech a zhoršení lidského utrpení, pokračování násilí a radikalizace, obchodování se zbraněmi a s lidmi, pokračování hospodářského poklesu, upevnění náboženských rozdílů, větší nestabilitu v sousedních zemích včetně Iráku a ničení kulturního dědictví.

3. Strategické cíle EU

Strategické cíle EU jsou Jedna Sýrie (sjednocená a územně celistvá), Demokratická Sýrie, Různorodá a inkluzivní Sýrie a Stabilní Sýrie. Postupné plnění těchto strategických cílů umožní dobrovolný, důstojný a bezpečný návrat uprchlíků a vnitřně vysídlených osob.

4. Cíle EU

Pro dosažení strategických priorit uvedených v předchozím bodě jsou cíle EU ukončení války skrze proces politické transformace, podpora smysluplné a inkluzivní transformace posílením opozice dle rezolucí RB OSN a ženevského komuniké, prosazování demokracie včetně lidských práv a svobody projevu posílením syrských organizací občanské společnosti, podpora procesu národního usmíření včetně vyvození trestní odpovědnosti za válečné zločiny, záchrana životů pomocí řešení humanitárních potřeb a podpora odolnosti obyvatelstva (institucí a společnosti).

5. Hlavní směry činností v Sýrii k dosažení cílů EU

Tento oddíl společného sdělení podrobně popisuje činnosti v rámci jednotlivých cílů uvedených v bodě 4.

6. Zapojení EU do počátečního plánování pro obnovu a transformaci

EU jasně podmínila pomoc s rekonstrukcí země zahájením komplexní, skutečné a inkluzivní politické transformace a také se vyjádřila v tom smyslu, že zvláštní odpovědnost za náklady na obnovu by měli akceptovat vnější aktéři, kteří ke konfliktu přispívali. S cílem účinně a rychle reagovat je třeba již nyní zahájit přípravy na fázi po uzavření mírové dohody zejména v oblasti investic. EU přispěje k plánování v této fázi v rámci meziagenturní pracovní skupiny OSN. Pro období prvních šesti měsíců po uzavření dohody budou stanoveny zásahy v jednotlivých odvětvích pro podporu politického procesu a přechodné vládní struktury se zajištěním ohledu na potřeby obyvatelstva. Tyto přípravy zkrátí dobu potřebnou pro posouzení obnovy a nastolení míru pod vedením EU, Světové banky a OSN. EU usiluje o zlepšení koordinace členských států EU a nejvýznamnějších dárců a v budoucnosti bude jednat o přispění k obnově a návratu uprchlíků také se sousedními zeměmi Sýrie, arabskými mezinárodními finančními institucemi a dalšími příslušnými třetími stranami. S ohledem na zahájení skutečné politické transformace a měřitelný pokrok přispěje EU k obnově Sýrie zrušením omezujících opatření, obnovením bilaterálních vztahů se syrskou vládou a mobilizací odpovídajících nástrojů v rámci evropské politiky sousedství a dalších programů. S ohledem na priority, které stanoví syrští partneři po uzavření dohody, má EU potenciál poskytnout podporu v odvětví bezpečnosti, správy věcí veřejných, reformy a poskytování služeb, sociální soudržnosti, upevňování míru a usmíření, lidského kapitálu a hospodářského oživení.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR společné sdělení podporuje, i přestože se v detailech s českým postojem rozchází (stabilizační, nikoliv rekonstrukční opatření by neměla být vázána na tranzici). EU by měla maximalizovat svůj vliv. ČR považuje za jediné východisko politické východisko, tedy jednání pod záštitou OSN za účasti všech stran konfliktu, a podporuje teritoriální integritu a multikulturní/multikonfesionální, sekulární a demokratický charakter země. Dále podporuje dodržování mezinárodního humanitárního práva a ochranu civilního obyvatelstva a vyvození odpovědnosti za zločiny proti lidskosti včetně užití chemických zbraní. ČR podporuje humanitární činnost EU a bude pokračovat v provádění mimořádného programu Poskytnutí humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii na období 2016-2019. V roce 2016 ČR poskytla na humanitární pomoc 200 mil. Kč (příslib překročen o 30 mil. Kč), v roce 2017 přislíbila 224 mil. Kč. Upozorňuje, že podpora by měla být poskytována na celém území Sýrie, že podmínky pro návrat vnitřně vysídlených osob a uprchlíků je třeba vytvářet již nyní a také na nutnost ochrany světového kulturního dědictví. V dalším vývoji je třeba usilovat o implementaci rezolucí Rady bezpečnosti OSN a pokračování jednání v Ženevě pod záštitou OSN. Dohoda aktérů konfliktu je nezbytná pro další pokrok. ČR souhlasí s průběžným přezkumem dopadu sankcí a jejich pravidelným vyhodnocováním a podporuje vytvoření konkrétních měřitelných kritérií.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu bylo společné sdělení přiděleno do gesce zahraničního výboru (AFET) a nachází se v přípravné fázi. Datum projednání nebylo zatím stanoveno. Rada ve formaci Rady pro zahraniční věci (FAC) strategii přijala 3. dubna a následně byl dokument základem pro jednání při konferenci „Na podporu budoucnosti Sýrie a okolního regionu“, která se konala dne 5. dubna. Na této konferenci se zúčastněné strany zavázaly poskytnout finanční podporu ve výši 5,6 miliard EUR na rok 2017 a přijaly společné prohlášení².

² Výsledky mezinárodní konference k dispozici on-line [ZDE](#).

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **p o d p o r u j e** společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě - Základní prvky strategie EU pro Sýrii, JOIN(2017) 11 v konečném znění;
2. **p o d p o r u j e** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto dokumentu;
3. **p o d p o r u j e** angažovanost České republiky v oblasti poskytování humanitární, rozvojové a rekonstrukční pomoci v Sýrii.

Jan Zahradník v. r.
ověřovatel

Ondřej Benešík v. r.
zpravodaj a předseda